

COMME A OSTENDE

door Patrick VANSLAMBROUCK

Niets liet vermoeden dat de acteur-chansonnier-tekstschrijver Jean-Roger CAUSSIMON (Paris 27.07.1918 – 20.10.1986), n.a.v; de voorstelling van het toneelstuk *Sur la terre comme au ciel* (van Fritz HOCHWÄLDER) in Oostende, danig onder de indruk zou komen van zijn kort verblijf in de stad, dat hij enkele weken later reeds die impressie neerschreef in een tekst. Een paar jaren later (1956) op muziek gezet voor Léo FERRÉ, en uitgebracht in mei 1961, werd *Comme à Ostende* al gauw een standaard van het Frans chanson. (Heruitgebracht in 1973 met enkel pianobegeleiding op de LP *Seul en scène* – label Barclay – onder de titel *Ostende*).

We schrijven Oostende, zondag 15 november 1953. Om 20 uur grijpt daar in de Koninklijke Schouwburg ("Casino" genoemd door de Oostendenaars, naar een ontwerp van architect CHAMBON) de opvoering plaats van het successtuk *Sur la terre comme au ciel* door La Compagnie Jean MERCURE en Jean-Roger CAUSSIMON (mise en scène Jean MERCURE). Het stuk is in Parijs ei zo na aan zijn vijfhonderdste voorstelling toe in het théâtre Athénée-Louis Juvet. De tournée Gala Karsenty brengt in die tijd de grote theaterstukken uit Parijs naar een aantal Europese steden met een Franstalig luisterpubliek, en ook naar Oostende.

In een doods moment, vóór of na de voorstelling, snuift CAUSSIMON de sfeer op van de uitgaansbuurt in het regenachtige Oostende. CAUSSIMON : *Ik ben een man, die behoeft heeft aan de aanwezigheid van de zee, aan de beweging van de oceaan. Zonder het te weten, heb ik dit beeld van Oostende meegebracht, dat enkele weken later uitgegroeid is tot een lied. Het vertrekpunt was dus een authentiek feit. Ik zoek steeds plaatsen op waar mensen werkelijk leven. Ik hou niet van musea of van kastelen. Ik verkies de straten, de herbergen.*

FERRÉ van zijn kant stelt dat het gaat om *une chanson d'atmosphère*. CAUSSIMON verhuist op jonge leeftijd met zijn ouders naar de havenstad Bordeaux (zijn vader dr. Jean CAUSSIMON opent daar een dokterskabinet n.v.d.r.) en Oostende brengt hem de hele leefwereld uit zijn jeugd in herinnering, maar dan wel op een iets meer noordelijk gelegen breedtegraad. *Comme à Ostende* is dus geschreven vanuit een autobiografisch standpunt.

FERRÉ zelf vindt het een wonderbaarlijke tekst van de hand van een groot dichter : CAUSSIMON, *de rustige vader van de melancholie*.

(1. Le casino désert waarvan sprake, betreft het huidige Casino-Kursaal ontworpen door architect STYNEN en amper vijf maanden voordien feestelijk geopend, op 20 juni 1953. 2. Limonaire : ambulant draaiorgel met geperforeerde kartonnen kaarten, die de luchttoevoer in de pijpen regelen – genoemd naar de uitvinder, te vergelijken met Barberi-orgel, orgue de Barbarie).

In 1995 covert de Oostendse rockartiest ARNO (HINTJENS) het nummer op de CD *Arno à la française*, met de volle goedkeuring van de erven van JR CAUSSIMON.

In 1998 citeren Johan VERMINNEN en Jacques MERCIER er stukken uit voor hun lied *La mer pleure*. Daarin wordt de desolate sfeer van Oostende, na de teloorgang van de mailbootdiensten naar Engeland, in pakkende strofen weergegeven (full CD *Marin d'eau douce*).

DISCOGRAFIE

Léo FERRÉ : 45T EP	Barclay 70384
33T 25 cm	Barclay 80133

CD vol III Paname Barclay 841 263 2
2CD compilation Barclay 841 919 2
3CD Thank you Ferré Barclay 557 687 2 (remastered)

(De originele vinylplaten 45T en 33T vermelden het orkest o.l.v. Franck AUSSMAN, de latere CD-uitgaven dirigent Jean-Michel DEFAYE).

CD JR Caussimon vol. 3 Saravah SHL 1003 (versie uit 1970 door de auteur)
CD Arno A la française Delabel 7243 8 40454 2 5

BIBLIOGRAFIE

JR Caussimon La double vie – mémoires. Editions Le castor astral, 1994 ISBN 2 85920 234 X

EINDE VAN EEN TIJDPERK

Iedereen kent ze wel, de rijtuigen van de Compagnie Internationale des Wagons-Lits. Reeds van ver waren ze te herkennen aan hun donker blauwe kleur, en hoe dichter ze kwamen, hoe beter je het typische logo kon onderscheiden, twee fier opstaande leeuwen in een lauwerkrans. Enkele jaren geleden kregen de huidige slaaprijtuigen type MU en T2 een face-lift en een logo dat zich had aangepast aan de moderne tijd. De leeuwjes kregen een sportieve look en de lauwerkrans werd vervangen door een ovaal.

Begin dit jaar echter werd de Wagons-Lits verplicht een nieuw imago aan te nemen om de moordende concurrentie op de sporen de baas te blijven. Hierbij werd ook besloten om een nieuw logo aan te nemen. De eerst zo machtige leeuwen moesten wijken voor een dansende ster. Het zal even wennen worden

Uit : MMSK (Modelspoorklub van de Kust)-tijdschrift; jrg. 19, nr. 3, augustus 1999, p. 14.

compagnie des
wagons-lits

... SUR LA TERRE COMME AU CIEL

de Fritz HOCHWÄLDER

Adaptation française de Richard THIEBERGER et Jean MERCURE

Mise en scène de Jean MERCURE

DISTRIBUTION (par ordre d'entrée en scène)

Alfonso Fernandez, Père Provincial S.J.

Rochuz Libermann, Père Supérieur S.J.
(qu'il a créé à Paris).....

Candia, Cacique indien (qu'il a créé à Paris).....

Naguacu, Cacique indien (qu'il a créé à Paris).....

Le Père Ladislas Oros S.J. (qu'il a créé à Paris).....

José Bustillos, colon espagnol (qu'il a créé à Paris).....

Le Père Runeg (qu'il jouait à Paris)....

André Cornélis (qu'il a créé à Paris)...

William Clarke, Père Procureur S.J....

Premier soldat (qu'il a créé à Paris) ...

Deuxième soldat.....

Don Pedro de Miura, visiteur du Roi d'Espagne (qu'il a créé à Paris).....

Don Esteban Arago.

Don Miguel Villano

Lorenzo Querini

Jean YONNEL
Sociétaire de la Comédie-Française

Emile DRAIN

Eugène FRUJINS

Norbert PIERLOT

Roger KARL

Henri LESIEUR

André CANTER

Pierre DARTEUIL

Stéphane AUDEL

Léo ILIAL

Emile NOEL

Jean-Roger CAUSSIMON

Claude d'YD

Paul RIEGER

Pierre LE RUMEUR

Le Sergent (qu'il a créé à Paris).....

Carlos Gervazoni, Evêque de Buenos-Aires (qu'il jouait à Paris)

Garcia Quesedo, colon espagnol.....

Alvaro Catalde, colon espagnol (qu'il a créé à Paris)

Le Père Escandon S.J.....

Le Père Clausner S.J.

Le Père Ortega S.J.....

Le Père Jacquier S.J. (qu'il a créé à Paris).....

Le Père Briguel S.J.

Acatu, Cacique indien (qu'il jouait à Paris).....

Barrigua, Cacique indien

Premier cacique

Deuxième cacique.....

Troisième cacique... ..

Quatrième cacique (qu'il a créé à Paris)

Cinquième cacique.....

Sixième cacique (qu'il a créé à Paris).

Jean SEGUIN

Geymond VITAL
Robert MAUFRAS

Jean BRASSAT
Charles BALDET
Roger FERRANDO
Claude WILDER

Raoul SELBY
Maurice BOUSCAT

J.J. LAGARDE
Pierre DUNCAN
Lucien TOTAH
René ZAMBO
Paul CHAUSSIN
Robert LEGEAY
Henri LALANNE
PAUPHILAT

Décor de Georges WAKHEVITCH exécuté par DECANDT
Costumes de Marcel ESCOFFIER

Mappemonde de GIRARD-BARRERE et THOMAS
Armes de chez CASSEGRAIN

Chaussures de GOUDIN, 43, rue Sainte-Anne

Perruques de VIVANT, 1, rue Saulnier

Les costumes ont été réalisés par KARINSKA et LEBRUN

Fonds Sonores assurés par la «Voix de son Maître», 30 bd des Italiens

Théâtre royal ('Casino'), Oostende
Architect Chambon